

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lelisz

ul. Szkolna 37, 07-402 Lelisz Tel: (29) 761-19-95 poczta@ops.lelis.pl

S P R A W O Z D A N I E

za 2022 rok

**z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz
przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań**

LELIS, LUTY 2023 r.

WSTĘP

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2022 poz. 447 z późn. zm.) nałożyła na Gminy nowe zadania w zakresie wspomagania rodzin biologicznych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i rodzin, w których dzieci przebywają w systemie pieczy zastępczej lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W myśl art. 176 cytowanej ustawy należy do nich m.in. opracowanie i realizacja 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny. W Gminie Lelis aktualnie realizowany jest Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 przyjęty uchwałą Rady Gminy Lelis nr XVIII/133/2020 z dnia 26.06.2020 r (G.P.W.R.).

Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Cel główny:

Głównym celem „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020 - 2022” jest wspieranie rodzin z terenu Gminy Lelis w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Cel ten, realizowany był poprzez pracę z rodziną w zakresie poprawy funkcjonowania i realizacji podstawowych funkcji rodziny.

Cele szczegółowe:

- Wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
- Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.

Adresaci Programu

Program skierowany jest do wszystkich rodzin i dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Lelis a w szczególności do rodzin:

- zagrożonych umieszczeniem dzieci w rodzinie zastępczej lub innych formach opieki;
- którym zostały odebrane bądź ograniczone prawa rodzicielskie;
- dysfunkcyjnych;
- przeżywających chwilowe trudności opiekuńczo – wychowawcze;
- wielodzietnych;
- niepełnych;
- z problemem alkoholowym.

1. REALIZACJA W 2022 ROKU GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2020 - 2022.

Dzięki współpracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Lelisie z instytucjami takimi jak Urząd Gminy Lelis, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrołęce, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Myszyńcu, Centrum Kultury Bibliotek i Sportu w Lelisie, placówkami oświatowymi, policją i organizacjami pozarządowymi w ramach realizowanego celu „wspierania rodzin z terenu Gminy Lelis w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych”, podjęte zostały następujące działania w ramach zadań:

1.1. Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, terapeutycznego z zakresu uzależnień).

W ramach współpracy kierowano rodziny i ich członków do następujących instytucji świadczących poradnictwo specjalistyczne:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Myszyńcu – 2 osoby;
- Poradnią Psychologiczno -Terapeutyczną w Olszewo – Borkach – 1 osoba;
- Gminny Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Lelisie –32 osoby;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – pomoc psychologiczna i prawna – 10 osób.

1.2. Objęcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych wsparciem asystenta rodziny.

W 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Lelisie zatrudniał jednego asystenta rodziny. Asystent wspierał 18 rodzin, w których przebywa 32 nieletnich dzieci. Głównie zadanie asystenta rodziny, to współpraca z rodzinami przeżywającymi trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez podejmowanie wspólnych działań z rodziną. Asystent rodziny zajmował się niemal wszystkimi aspektami życia członków rodzin, którą wspierał w działaniach i zmierzał w kierunku dokonania korzystnych zmian w ich dotychczasowej sytuacji. Jego pomoc była wszechstronna, doraźna, jak również długoterminowa. Asystent swoją pracę wykonywał w oparciu o plany pracy z rodziną, w ramach której prowadził różnego rodzaju treningi, w tym m.in. gospodarowanie budżetem domowym i prowadzenia gospodarstwa domowego, kompetencji wychowawczych oraz higieny i czystości.

W 2022 r. w ramach realizacji planów pracy asystent rodziny wykonywał wiele różnych zadań m.in.:

- informował o zasadach reżimu sanitarnego, motywował do szczególnej higieny rąk, monitorował telefonicznie stan zdrowia;
- współpracował z policją, kuratorami sądowymi, ośrodkami zdrowia, radnymi i sołtysami;
- utrzymywał stały kontakt ze szkołami, pedagogami, wychowawcami dzieci;
- kontaktował się z przedstawicielami instytucji w celu ustalenia wsparcia dla rodzin;
- kontaktował się z lekarzami w celu przekazania ważnych informacji dotyczących współpracy i procesu leczenia członków rodzin asystenckich;
- systematycznie przeprowadzał rozmowy wspierające i motywujące do podjęcia

i utrzymania abstynencji alkoholowej;

- uczestniczył w interwencjach podejmowanych w rodzinach z dziećmi, w związku z m.in. anonimowymi zgłoszeniami dot. zaniedbań dzieci;
- wspomagał rodziny w przygotowaniu do nauki zdalnej dzieci, monitorował dostęp dzieci do komputerów z łączami internetowymi;
- monitorował realizację obowiązku szkolnego przez dzieci, utrzymywał stały kontakt z pedagogami i nauczycielami ze szkół podstawowych;
- wspomagał rodziny w uzyskiwaniu świadczeń rodzinnych, stypendiów szkolnych, dofinansowania do opału itp.;
- monitorował wydatkowanie świadczeń przyznanych przez OPS np. 500+;
- wspierał rodziców w poszukiwaniu pracy;
- motywował do udziału w bezpłatnych kursach zawodowych;
- wspierał rodzinę w okresie przeżywania żałoby;
- podejmował próby łagodzenia konfliktów rodzinnych;
- uczestniczył w posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- organizował czas wolny dzieciom, prowadził rozmowy profilaktyczne.

1.3. Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lelisie jest w trakcie przeprowadzania naborów kandydatów na rodziny wspierające, których zadaniem będzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w realizacji zadań rodzicielskich w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Niestety w wyniku prowadzonego naboru, nikt nie zgłosił wniosku na kandydowanie do bycia rodziną wspierającą.

1.4. Prowadzenie negocjacji, mediacji, terapii.

W 2022r. nie skierowano żadnej rodziny do mediacji. 28 osób, wobec których istnieje podejrzenie nadużywania alkoholu, skierowano do Gminnego Punktu Konsultacji, Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Lelisie.

1.5. Organizowanie dla rodzin spotkań mających na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację – grupy wsparcia/grupy samopomocowe.

W 2022r. nie realizowano tej formy wsparcia ze względu na sytuację epidemiczną w kraju.

1.6. Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze, specjalistyczne i inne według potrzeb.

Do Ośrodka Pomocy Społecznej w Lelisie w 2022r nie wpłynęły wnioski o usługi dla rodzin z dziećmi.

1.7. Tworzenie i rozwój placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej, organizacja wolnego czasu.

Ośrodek współpracował z Placówką Wsparcia Dziennego w Lelisie, prowadzoną przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy Ostrołęce w zakresie kwalifikowania dzieci do placówki, do której uczęszczało 35 dzieci. Asystent systematycznie utrzymywał kontakt z wychowawcą Placówki w zakresie udzielania właściwego wsparcia dzieciom z rodzin asystenckich i integracji ich z rówieśnikami.

W Placówce realizowane były różnego rodzaju programy profilaktyczne, socjoterapeutyczne w zakresie profilaktyki uzależnień, wzmacniania asertywności, radzenia sobie

z agresją i rozwiązywania konfliktów, kształtowania silnej osobowości, przeciwdziałania zagrożeniom związanym z korzystaniem z internetu itp. Ważnym elementem działań prowadzonych w placówce były również zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze oraz pomoc w odrabianiu zadań domowych i nauce własnej.

1.8. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom.

1.8.1 Wsparcie finansowe

- 19 rodzin, w których znajdowało się 34 niepełnoletnich dzieci otrzymało zasiłki celowe z przeznaczeniem na żywność, odzież, obuwie, środki czystości, opał, częściowe dofinansowanie kosztów leczenia i opłat za energię elektryczną i gaz;
- 7 rodzin, w których znajdowało się 14 nieletnich dzieci otrzymało zasiłki okresowe;
- 94 dzieci uczęszczających do szkół i przedszkoli otrzymało pomoc w formie bezpłatnego, jednego gorącego posiłku dziennie w ramach programu "Posiłek w szkole i w domu na lata 2019 -2023";
- 116 rodzin z dziećmi było objętych szeroko rozumianą pracą socjalną, której celem było m. in: motywowania rodziców do poszukiwania i podjęcia zatrudnienia, utrzymania porządku i czystości, utrzymywaniu abstynencji od alkoholu. Podejmowano rozmowy na temat negatywnych skutków i konsekwencji nadużywania alkoholu. Wiele czasu poświęcano na rozmowy z rodzicami na temat właściwego wydatkowania otrzymywanej pomocy finansowej.

W ramach świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych:

- 343 rodzin otrzymywało zasiłki rodzinne wraz z dodatkami z tytułu; rozpoczęcia roku szkolnego, rodziny wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji, samotnego wychowywania dzieci, urodzenia dziecka, korzystania z urlopu wychowawczego, dojazdów do szkoły z miejscowości zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się szkoła;
- 50 wnioskodawców otrzymało świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z pracy lub innej pracy zarobkowej w związku ze sprawowaniem opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem;
- 58 rodzin z dziećmi otrzymało zasiłek pielęgnacyjny;
- 48 wnioskodawców otrzymało świadczenie rodzicielskie;

- 80 uprawnionych wnioskodawców otrzymało jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka;
- 3 rodziny otrzymały świadczenie „Za życiem”;
- 1227 rodzin otrzymywało świadczenie wychowawcze tzw. „500+” ;
- 30 rodzin, w których wychowuje się 40 dzieci, otrzymały świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

1.8.2. Wsparcie rzeczowe

- 82 rodziny z 193 dzieci otrzymało paczki żywnościowe z Caritas Diecezji Łomżyńskiej;
- 25 rodzin z 37 dzieci z Ukrainy otrzymało paczki żywnościowe z Caritas Diecezji Łomżyńskiej
- 17 dzieci z Ukrainy otrzymało z Polskiego Czerwonego Krzyża w Ostrołęce plecaki z wyposażeniem;
- 6 rodzin z 15 dzieci z Ukrainy otrzymało z Polskiego Czerwonego Krzyża w Ostrołęce paczki ze środkami czystości.

1.8.3. Inne formy wsparcia rodzin

- ✓ Realizacja programów skierowanych do rodzin wielodzietnych:
 - dla 140 rodzin wydano 306 „Karty Dużej Rodziny” w tym: dla 231 opiekunów i 75 dzieci;
 - dla 118 rodzin wydano 647 karty „Rodzina Trzy Plus” w tym: dla 230 opiekunów i 417 dzieci.
- ✓ Organizacja wypoczynku letniego i kolonie dla dzieci:
 - 20 dzieci uczestniczyło w koloniach letnich organizowanych przez Oddział Rejonowy PCK w Ostrołęce w terminie: 06.07-15.07.2022r. w miejscowości Biały Dunajec;
 - 12 dzieci uczestniczyło w koloniach letnich organizowanych przez Caritas Diecezji Łomżyńskiej w terminie 25.06.-03.07.2022r. w miejscowości Ptaki;
 - 7 dzieci z Ukrainy uczestniczyło w bezpłatnych koloniach letnich organizowanych przez Oddział Rejonowy PCK w Ostrołęce w terminie 6.08.-15.08.2022r. w miejscowości Biały Dunajec.

1.9. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo- wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Współfinansowano koszty pobytu 4 dzieci umieszczonych w spokrewnionych rodzinach zastępczych. Łączna kwota przeznaczona na ten cel z budżetu Gminy to 15 709.08 zł. Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina, w której dane dziecko zamieszkiwało przed umieszczeniem w pieczy zastępczej jest zobowiązana do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, odpowiednio w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej w wysokości stanowiącej 10% wydatków, a w drugim 30% i 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

PODSUMOWANIE

Wyżej wymienione dane wskazują, że istnieje potrzeba dalszego wspierania rodzin w różnych formach pomocy. W realizacji działań ważne jest, aby dzieci wychowywane były w rodzinach biologicznych, a nie trafiały do opieki zastępczej lub placówek opiekuńczo-wychowawczych. W pracy asystenta rodziny i pracowników socjalnych ważne były działania, poprzez które ograniczono negatywne zjawiska mające destrukcyjny wpływ na funkcjonowanie rodziny w środowisku wewnętrznym jak i lokalnym. Udzielenie wsparcia, rodzinom przez asystenta ograniczyła bądź wyeliminowało potrzebę kierowania dzieci do zastępczych form opieki. Istotna, z punktu widzenia profilaktyki przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu jest szeroko rozumiana praca środowiskowa z rodzinami oraz aktywizowanie ich w różne formy aktywności społecznej.

Ze względu na ogromne zainteresowanie pomocą rzeczową świadczoną przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Lelisie konieczne staje się pogłębienie współpracy z Caritas Diecezji Łomżyńskiej, Oddziałem Rejonowym PCK w Ostrołęce, innych organizacjami pozarządowymi oraz pozyskanie nowych partnerów do współpracy.

POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY W 2023r:

- ✓ kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny;
- ✓ podnoszenie kwalifikacji asystenta rodziny;
- ✓ podnoszenie kwalifikacji pracowników zajmujących się pracą z rodziną poprzez udział w szkoleniach i innych formach kształcenia;
- ✓ zapewnienie środków na współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- ✓ rozwój poradnictwa psychologicznego i prawnego oraz utworzenie grupy wsparcia dla rodzin;
- ✓ realizacja ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w związku z urodzeniem dziecka z ciężką chorobą i niepełnosprawnością;
- ✓ zapewnienie wsparcia finansowego dla rodzin osiągających dochód poniżej kryterium, o którym mowa art. 8 ust. 1 pkt 2,3. Ustawy z dn. 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021r. poz. 2268 z późn. zm).

Sporządziła:

Grażyna Piersa

Kierownik

Ośrodka Pomocy Społecznej